

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13623,W-godzinie-proby.html>
23.04.2024, 14:54

„W godzinie próby...”

Wystawa „W godzinie próby...” poświęcona jest Polakom, którzy w okresie okupacji nieśli szeroko rozumianą pomoc eksterminowanym przez hitlerowców Żydom. Jej tematyka koncentruje się na międzyrzeczu Wisły i Pilicy, a zwłaszcza okolicach takich miejscowości, jak Ciepielów, Lipsko nad Wisłą, Radom i Szydłowiec. Przez pryzmat mających tam miejsce wydarzeń autorzy wystawy starali się jednak ukazać szersze zjawiska związane z pomocą i ratowaniem Żydów, a także objaśnić mechanizmy stosowanych przez nazistów represji wobec osób wspierających wyznawców judaizmu. Zaprezentowane w ekspozycji materiały pochodzą ze zbiorów m.in. Instytutu Pamięci Narodowej, Archiwów Państwowych w Kielcach i Radomiu, Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, Muzeum Regionalnego w Iłży, a także osób prywatnych. Wystawa obejmuje 38 stojących paneli. Nie towarzyszy jej katalog.

W pierwszej części ekspozycji ukazano konsekwencje wprowadzonego przez hitlerowców już w początkach okupacji pakietu ustaw antysemitycznych, które przekształciły Żydów w nację pozbawioną praw publicznych oraz materialnych podstaw bytu, szykanowaną i represjonowaną na każdym kroku. Po okresie eksploatacji ekonomicznej nastąpił czas uwięzienia wyznawców judaizmu w gettach, w których warunki życiowe przedstawiały się wręcz katastrofalnie, spychając tysiące ludzi na samo dno głodu, chorób i nędzy. Latem i jesienią 1942 r. naziści przeprowadzili likwidację dzielnic zamkniętych, mordując niektórych ich mieszkańców na miejscu, a przeważającą część wysyłając do ośrodka masowej zagłady w Treblince. Nieliczni podjęli próby uratowania siebie i bliskich, licząc na pomoc ze strony Polaków. Druga, obszerniejsza część wystawy, ukazuje skalę i formy pomocy, koncentrując się na wydarzeniach, mających miejsce na przełomie 1942 i 1943 r. w okolicach Lipska i Ciepielowa. Tutaj właśnie za udzielanie różnorodnego wsparcia Żydom hitlerowcy zamordowali w makabrycznych okolicznościach ponad 40 osób, w tym całe wieloosobowe rodziny Kosiorów, Kowalskich, Obuchiewiczów i Skoczylasów; bardzo dużą grupę wśród ofiar mordów stanowiły dzieci. Na panelach ukazano fotografie i dokumenty związane z tymi wydarzeniami, starając się również przedstawić sylwetki ich sprawców. Kolejne materiały dotyczą ratownictwa w okolicach Szydłowca, przedstawiając bohaterów, a także ludzi, którzy dzięki polskiej pomocy ocalili z Zagłady.

Scenariusz wystawy

dr Sebastian Piątkowski Delegatura OBEP IPN w Radomiu

Arkadiusz Kutkowski Delegatura OBEP IPN w Radomiu

Koncepcja plastyczna

Magdalena Śladecka

ZAGŁODZIĆ, ALBO ZASTRZELIĆ..

Chocimyczyliście, że Zdzisław w okropnej klatce, która była w rzeczywistości więzieniem, spędził 14 dni. Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni. Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni. Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Zdzisław w klatce więziennej. Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Zdzisław w klatce więziennej. Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

ZAGŁODZIĆ

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

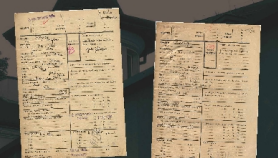
Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

WCIŚNIEĆ ALBO ŚMIERĆ

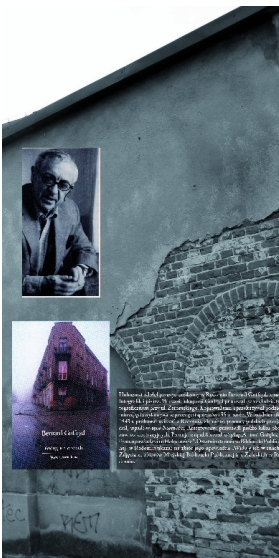
Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

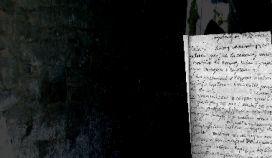
Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

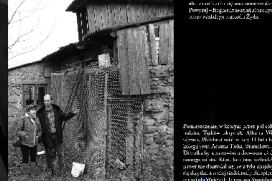
Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

TARKOWIE RATUJĄ WIEŚPIĘCZĄ

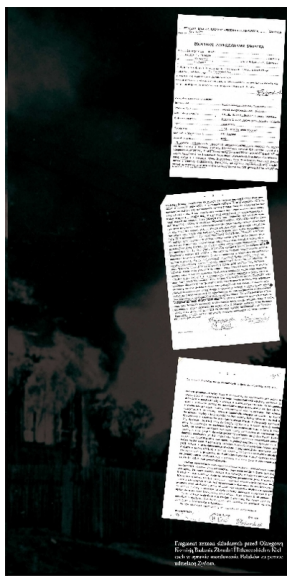
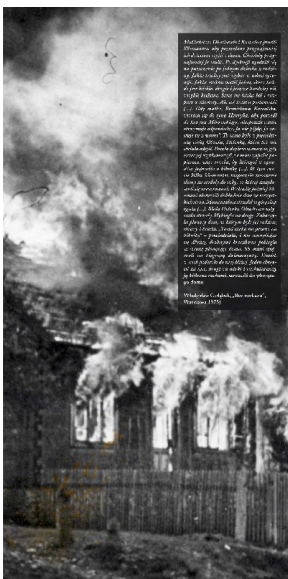
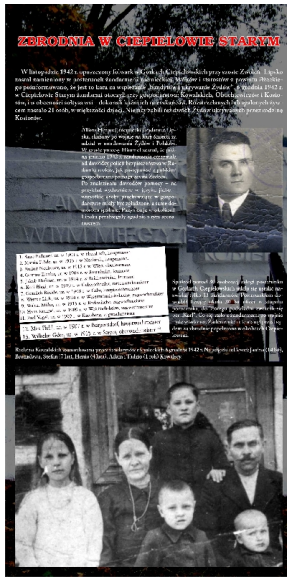
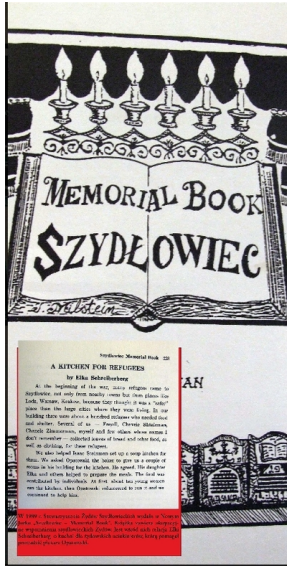
Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

Właśnie tam, w tym więzieniu, Zdzisław spędził 14 dni.

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 39.12 MB\)](#)